

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Rekenkameronderzoek Omgevingsparticipatie

Datum: 24 februari 2025

Voorgesteld besluit

de Gemeenteraad besluit:

1. In te stemmen met de conclusies van het rekenkamerrapport "Omgevingsparticipatie Wijchen", en het college opdracht te geven de daaruit voortkomende aanbevelingen uit te voeren:
 - a. Kom met een voorstel voor een participatieverordening.
 - b. Verduidelijk het participatiebeleid.
 - c. Pas de Participatiewijzer aan om grip op complexe projecten te vergroten.
2. Het college te verzoeken de raad te rapporteren over de voortgang van de uitvoering van deze aanbevelingen via de planning en control cyclus.

Aanleiding

De Rekenkamer van de gemeente Wijchen heeft onderzoek gedaan naar omgevingsparticipatie in de gemeente Wijchen. De Rekenkamer sluit haar onderzoek af met een aantal conclusies en aanbevelingen.

Uit een rondgang langs de raadsfracties bleek er een brede behoefte aan een onderzoek naar dit onderwerp te leven binnen de raad. De keuze voor dit onderzoeksonderwerp en het hierna opgestelde onderzoeksplan is tot stand gekomen in overleg met de klankbordgroep (bestaande uit raadsleden) van de rekenkamer. De centrale onderzoeksvraag luidt:

Hoe zijn het beleid en de werkwijze op het terrein van omgevingsparticipatie in de gemeente Wijchen vormgegeven en hoe kan dit beleid verbeterd worden?

De Rekenkamer concludeert dat de gemeente Wijchen omgevingsparticipatie de afgelopen jaren heeft verbeterd met geactualiseerde participatiewijzers en duidelijk beleid voor verplichte participatie. Het in 2024 vastgestelde Participatie- en cocreatiebeleid gaat verder dan alleen omgevingsdialoog en stimuleert bredere samenwerking met inwoners. De Wet versterking participatie op decentraal niveau, die op 1 januari 2025 is ingegaan, vraagt om verdere concretisering van het participatiebeleid. Het vaststellen van een verplichte participatieverordening vóór 2027 is hierbij een belangrijke stap. De participatiewijzers zijn helder en sluiten aan bij de Omgevingswet, maar missen afdwingbaarheid. Referentiegemeenten bieden inspirerende voorbeelden om grip op complexe projecten te versterken, waarvoor de Rekenkamer specifieke aanbevelingen doet.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)
28-09-2024	110786 Informatienota communicatie en inwonersparticipatie bij woningbouwprojecten en gebiedsontwikkeling
19-12-2024	147133 Informatienota Jaarplan 2024 Rekenkamer Wijchen
02-07-2024	110786 Update communicatie en inwonersparticipatie bij woningbouwprojecten en gebiedsontwikkeling
26-09-2024	237012 Beslisnota Participatie en cocreatie kader

Gewenst resultaat

Versterking van de doelmatigheid en doeltreffendheid van het participatiebeleid. De aanbevelingen uit het onderzoek kunnen benut worden voor versterking van het participatiebeleid.

Argumenten

- 1.1. *Gemeenten moeten voor 1 januari 2027 hun inspraakverordening vervangen door een participatieverordening.*
- 1.2. *Het vaststellen van een participatieverordening biedt initiatiefnemers duidelijkheid over de spelregels die de gemeente hanteert als het gaat om participatie en zorgt daarmee voor doelmatige en doeltreffende participatieprocessen.*
- 1.3. *Heldere kaders met betrekking tot participatie zorgen voor duidelijkheid en realistische verwachtingen bij zowel initiatiefnemers als andere betrokkenen*
De Omgevingswet vereist participatie bij ruimtelijke ontwikkelingen, maar in het rapport constateert de Rekenkamer dat er in de gemeente Wijchen ruimte is voor verbeteringen in de borging van deze verplichtingen. Heldere kaders zullen niet alleen de juridische naleving waarborgen, maar ook bijdragen aan betrokkenheid en begrip bij de inwoners.
- 1.4. *Het aanpassen van de Participatiewijzer met processtappen voor goedkeuring van het participatieplan en het ophalen van mogelijke weigeringsgronden zorgt voor meer grip op complexe projecten, verhoogt de kwaliteit van participatie, en verkleint de kans op onvoorziene obstakels in het besluitvormingsproces.*

Tegenargumenten en risico's

- 1.1. *Tevredenheid van participanten niet gegarandeerd*
In het rapport stelt de Rekenkamer dat participatie niet altijd leidt tot tevredenheid bij inwoners, vooral wanneer verwachtingen niet realistisch zijn. Heldere communicatie over de mate van invloed en inspraak kan dit risico minimaliseren.

Financiële gevolgen

Er zijn op dit moment geen financiële gevolgen.

Communicatie

Het rapport is gepubliceerd op de webpagina van de rekenkamer. Het rapport wordt aangeboden aan de voorzitter van de raad in een openbare raadsvergadering.

Inwonersparticipatie

Niet van toepassing.

Uitvoering of Vervolgstappen

Het college informeert de raad over de voortgang van de uitvoering van de aanbevelingen via de planning en control cyclus.

De wet versterking participatie op decentraal niveau is op 1 januari 2025 in werking getreden. Er is een overgangstermijn van 2 jaar om de participatieverordening vast te stellen. De raad dient dus uiterlijk eind 2026 een participatieverordening vast te stellen.

Geheimhouding

Niet van toepassing.